

Aan: Vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Betreft: AO beleidsbrief MVO en Bangladesh 19 september 2013

Utrecht/Amsterdam, 13 september 2013

Geachte leden van de Commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

In de in juni verschenen beleidsbrief *Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Loont* is een bijzondere plek weggelegd voor de kledingsector als eerste risicosector waar de Minister een MVO-convenant mee af wil sluiten. Verder staat tijdens het AO ook de arbeidsrechtensituatie in de kledingsector in Bangladesh op de agenda. CNV, FNV, Greenpeace, de Landelijke India Werkgroep, de Schone Kleren Campagne en SOMO waarderen de inzet van de Minister om te komen tot betere omstandigheden in deze sector. In deze brief doen we een aantal suggesties om te komen tot effectief beleid.

MVO-convenant

Op 20 juni presenteerde de kledingbranche het 'Plan van aanpak verduurzaming Nederlandse textiel- en kledingsector'. De Minister zegt in de beleidsbrief *Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Loont* toe om op basis van dit actieplan met de branche een MVO-convenant op te stellen. In dit convenant moeten de ambities uitgewerkt worden tot meetbare, tijdsgebonden doelstellingen. Ondergetekende maatschappelijke organisaties verwelkomen de betrokkenheid van de Minister en ondersteunen haar in de vraag om tijdsgebonden, concrete acties en meetbare doelen.

Wij vragen u bij de Minister het volgende te bepleiten om het convenant tot een succes te maken:

- In de beleidsbrief wordt in het midden gelaten of convenanten met risicosectoren een inspanningsverplichting of een resultaatsverplichting behelzen voor de betrokken partijen.

Om te garanderen dat het convenant leidt tot verbeteringen in de productieketen pleiten wij voor een convenant dat alle partijen verbindt aan **concrete resultaten** op gebied van arbeidsrechten en milieu.

- Van alle leden van de brancheorganisaties in de kledingsector mag verwacht worden dat zij bijdragen aan de uitvoering van het Plan van Aanpak. Voorkomen moet worden dat alleen bedrijven die voorlopen op het gebied van MVO meewerken aan de uitvoering van het convenant. Het is daarom van belang dat duidelijk is welke bedrijven meewerken aan die uitvoering. Ook een 'zwarte lijst' van bedrijven die niet meewerken aan het convenant is een middel om de uitvoering van het convenant te bevorderen.
- (Keten)transparantie wordt door de Minister in de beleidsbrief benoemd als aandachtspunt. De invulling van dit begrip zou volgens ons moeten inhouden dat deelnemende bedrijven openheid geven over hun toeleveringsketen en dat zij aangeven hoe zij hun 'due diligence' proces hebben ingericht (welke problemen zijn er in de keten en welke stappen zijn genomen om deze op te lossen?). Een andere voorwaarde is het delen van auditrapportages en de daaruit voortkomende verbeterplannen.
- De nasleep van rampen in Bangladesh en Pakistan laat zien dat het vaststellen en uitbetalen van compensatie aan slachtoffers en nabestaanden zeer gebrekkig verloopt¹. In lijn met de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGPR) zou het Nederlandse convenant ook aandacht moeten besteden aan mogelijkheden voor slachtoffers van mensenrechtenschendingen om verhaal te halen en adequaat gecompenseerd te worden volgens de formule zoals die door vakbonden in Bangladesh is ontwikkeld. Deze formule is inmiddels ook toegepast in onderhandelingen over compensatie voor slachtoffers en nabestaanden in Pakistan en Cambodja en wordt daarmee gezien als *best practice*.
- Het *Bangladesh Safety Accord* is door veel Nederlandse kledingbedrijven die in Bangladesh inkopen nog niet ondertekend. De Minister zou haar invloed aan moeten wenden om er voor te zorgen dat alle Nederlandse bedrijven die in Bangladesh actief zijn het Safety Accord tekenen.

Bangladesh

Nederland en andere EU-landen hebben bij Bangladesh aangedrongen op het herzien van de arbeidswetgeving. Op 15 juli heeft het parlement van Bangladesh herzieningen van de Labour Act aangenomen die volgens *Human Rights Watch* en *International Trade Union Confederation (ITUC)* in sommige opzichten een verbetering zijn, maar vooral een verslechtering voor de vakbondsvrijheid betekenen. In de nieuwe wet zijn meer sectoren toegevoegd waar vakbonden niet zijn toegestaan, zoals de gezondheidssector. Bedrijven die geheel of gedeeltelijk in buitenlandse handen zijn hoeven de eerste drie jaar geen vakbond toe te staan. Ook moet 30% van de werknemers georganiseerd zijn voordat een vakbond geregistreerd kan worden. Het recht om te staken is ook in deze nieuwe wet zeer beperkt met verregaande bevoegdheden voor de

¹ Zie de volgende persberichten van de Clean Clothes Campaign: <http://www.cleanclothes.org/news/press-releases/2013/09/12/bangladesh-workers-must-continue-to-wait-for-full-compensation> en <http://www.cleanclothes.org/news/press-releases/2013/09/11/still-awaiting-compensation-in-pakistan-one-year-after-ali-enterprises-burnt-down>.

overheid om een staking te verbieden. Ook krijgt de overheid meer controle over buitenlandse financiering voor vakbonden.²

In de kamerbrief van de minister d.d. 24 juni 2013 onderstreept de minister de noodzaak van samenwerking met de vakbonden bij de aanpak van de misstanden in de kledingindustrie. Wij vragen u er bij de minister op aan te dringen dat zij zich – in gesprek met de Bengaalse overheid - hard maakt voor volledige vakbondsvrijheid.

Leefbaar loon

De Nederlandse en Duitse overheid hebben een project rond het thema leefbaar loon in gang gezet waarbij zowel bedrijven, brancheorganisaties als nationale en internationale maatschappelijke organisaties zijn betrokken. De betrokken stakeholders willen tot een actieplan komen om te werken aan implementatie van een leefbaar loon in Europese toeleveringsketens. Dit actieplan moet tijdens de slotconferentie in Berlijn worden aangenomen. Wij vragen u er bij de Minister – die in Berlijn aanwezig zal zijn - op aan te dringen om haar invloed aan te wenden om er voor te zorgen dat deze conferentie tot concrete resultaten leidt, waaronder toezeggingen van Nederlandse kledingbedrijven om zich in te zetten voor lonen die zijn gebaseerd op de *Asian Floor Wage* voor kledingarbeiders in Bangladesh en de rest van Azië.³

In november wordt het leefbaar loon project van Nederland en Duitsland afgerond. Als het actieplan er ligt is er echter nog veel werk aan de winkel. Wij verzoeken u daarom de Minister te vragen om haar inzet voor leefbaar loon in de kleding- en andere productiesectoren samen met de Duitse regering voort te zetten en medeverantwoordelijkheid te nemen voor de uitvoering van het actieplan. Onderdeel daarvan zou moeten zijn het agenderen van deze kwestie in de Europese Unie en in internationale organisaties om tot een politiek breed gedragen plan van aanpak te komen.

Met vriendelijke groet,

Marie José Alting von Geusau
Manager, CNV Internationaal

Leo Hartveld
Voorzitter, FNV Mondiaal

Marjolijn Buijssen
Campagneleider, Greenpeace

Gerard Oonk
Directeur, Landelijke India
Werkgroep

Christa de Bruin
Coördinator, Schone Kleren Campagne

Martje Theuws
Onderzoeker, SOMO

Deze organisaties zijn lid van het MVO Platform.

2 <http://www.hrw.org/news/2013/07/15/bangladesh-amended-labor-law-falls-short> en <http://www.ituc-csi.org/new-bangladesh-law-fails-again-to?lang=en>

3 De *Asian Floor Wage* is een Azië-brede campagne van vakbonden en ngo's die campagne voeren voor een leefbaar loon gebaseerd op de primaire levensbehoeften voor een gezin (*Floor Wage*).